

*Libent. animo concedimus benedictionem apostolicam
omnibus et singulis qui operam dabunt aedificationi
ecclesiae supradictae*

Ex aedibus Vaticanis die 16. Junii 1915

Benedictus PP. XV

BUTLLETÍ DE SANTA MARIA DEL COLLELL

PRIMER BIMESTRE DE 1925

N.º 39

AMB CENSURA ECLESÍÀSTICA

EL COLLELL A TRAVÉS DELS SEGLES

HISTORIA DEL SANTUARIO DE NUESTRA SEÑORA DEL COLLELL DESDE SU ORIGEN Y FUNDACIÓN HASTA EL PRESENTE

por el Edo. D. José Boera, profesor que fué de este Seminario-Colegio

CAP. IX

INDULGENCIAS Y PERDONES CONCEDIDOS AL SANTUARIO DE NUESTRA SEÑORA DEL COLLELL

«*Conversus, autem, populus meus... deprecatus me fuerit... et ego exaudiam de caelo, et ero propitius peccatis eorum.*» 2 Paral. VII.

«Si convirtiéndose mi pueblo... me rogare... yo también le oiré desde el cielo, y seré propicio a sus pecados.»

Allá, dijo Dios a Salomón, que en cualquier tiempo que el pueblo suyo, de veras arrepentido, hiciere oración en el templo de Jerusalem, pidiéndole perdón y misericordia, le oiría desde el cielo, y sería propicio a sus pecados; por cuanto sus ojos estarían abiertos, y atentos sus oídos a las oraciones de aquellos que rogarían en dicho lugar; y aquí han dicho los Vicarios de Ntro. Señor Jesucristo y los Obispos ministros suyos, que cualquier cristiano verdaderamente arrepentido, que visitare la presente iglesia de Ntra. Señora del Collell, e hiciere oración en ella, satisfará a la divina justicia por sus culpas y pecados, y alcanzará remisión e indulgencia de las deudas por ellos contraídas.

En efecto, en el año de 1487 a instancias del venerable Juan de Puix, Prior y Comendatario perpétuo del Santuario del Collell, fueron concedidos por la Sd. de Inocencio VIII cien días de indulgencia, perpétuamente duraderos, los cuales pueden ganar todas las personas que visitaren dicha iglesia en los días de Pentecostés, Anunciación, Asunción y Natividad de Ntra. Señora, y Dedicación de la misma iglesia (en la segunda Dominica de Octubre) desde las primeras a las segundas vísperas de dichas cinco festividades.

En 1539, a petición de los honorables Administradores, fueron concedidos otros cien días de perdón *in perpetuum* por la Sd. de Paulo III, a

todos los fieles que visitarán la iglesia del Collell en los días de Navidad, Pascua, Pentecostés, Natividad y Purificación de Ntra. Señora.

A los 7 de Octubre de 1732, por la Sd. de Clemente Papa XII, fué concedida indulgencia plenaria por tiempo de siete años, a todos los fieles cristianos que, confesados y comulgados, visitarían la iglesia de Ntra. Señora del Collell, desde las primeras vísperas hasta la puesta del sol de la fiesta de la Natividad de María Santísima, y en ella devotamente rogaran por la paz y concordia entre los príncipes cristianos, extirpación de las herejías, y exaltación de nuestra santa fé católica; cual indulgencia fué confirmada y prorogada por otros siete años por el mismo Sumo Pontífice en 18 Octubre de 1739, y después por la Sd. de Benedicto XIV en 1751.

En 1777 la Sd. de Pío VI concedió indulgencia plenaria, perpétuamente duradera, a todos los fieles que, después de haber confesado y comulgado, visitaran la iglesia de Ntra. Señora del Collell en las fiestas de la Circuncisión del Señor, en primero de Enero, y de la Natividad de la Sma. Virgen María, que se celebra a los 8 de Septiembre.

En 16 Noviembre de 1667, el Ilmo. Sr. D. José Ninot concedió cuarenta días de indulgencia a todos los que digan un Padre nuestro y Ave María delante la imagen del Smo. Nombre de Jesús; y otros cuarenta días de indulgencia para los que hagan un acto de contrición delante el Sto. Cristo en su propia capilla, por el Ilmo. Sr. D. Miguel Pontich.

El Exmo. Sr. Arzobispo de Tarragona Dr. Pedro de Copons y Copons, en 1732 concedió 80 días de indulgencia a todos los que rezaren devotamente un Ave María delante la Imagen de Ntra. Señora del Collell; así como los Ilmos. Sres. Obispos de Gerona D. José de Tavernér y Dárdena y D. Baltasar de Bastero y Lladó concedieron también, cada uno por su parte 40 días de perdón, el primero en 1721, y el segundo en 1733, a todos los que rezaren la misma oración delante la imagen sobredicha y otros 40 para todos los que digan devotamente un Credo delante la imagen del Niño Jesús, por el Ilmo. Sr. D. Lorenzo de Taranco y Muraurieta en 22 de Junio de 1747; y otras, por concesiones de Obispos posteriores.

Finalmente, como consta de un Rescripto expedido por la Sd. de Pío IX en 19 Diciembre de 1876, la presente iglesia del Collell queda agregada a la Catedral romana, Iglesia Papal Lateranense, en cuyo concepto pueden ganarse un sin número de indulgencias y perdones, los cuales están registrados en un breve Sumario que está de manifiesto en dicha iglesia del Collell.

CAP. X

DEVOCIÓN DE LOS PUEBLOS AL SANTUARIO DEL COLLELL

Leva in circuitu oculos tuos et vide: omnes isti congregati sunt, venerunt tibi: filii tui de longé venient, et filix tuæ de latere surgent. Isai. LX. 4.
Alza tus ojos al rededor y mira: todos estos se han congregado, vinieron a tí; tus hijos vendrán de lejos, y tus hijas del lado se levantarán.

Difícilmente pueden mis lectores hacerse cargo de lo que pasaba por aquí en aquellos tiempos, en que vivían de la fe y devoción, lo mismo la gente baja y menuda, como la noble y principal. La aparición de Ntra. Señora en este Santuario, fué un acontecimiento demasiado grande, para que los pueblos dejaran de visitarle, con el afán de adorar en él las huellas de la Sma. Virgen, que nunca pisa la tierra en balde. Ellos comprendieron que una casa santificada con la presencia de la misma Madre de Dios, debía ser Casa de bendición y de gracias; y por eso se disputaron la gloria de poderla visitar y servir en su propia estancia. Hemos visto en nuestros días inmensas masas de devotos, que de distintas tierras y lugares se dirigieron al Santuario de Lourdes, para visitar allá a Ntra. Señora inmaculada, las fiestas que en honra suya se celebraron, las limosnas que se ofrecieron, los himnos que en alabanza suya se cantaron, las maravillas que por intercesión suya se obraron, y otras muchas cosas de mucho consuelo para los devotos de Maria. ¿Y por qué tanto movimiento, tanta fiesta y devoción tanta? Porque Ntra. Señora se había aparecido a Bernardetta Soubirons. Pues esto mismo pasó en el presente Santuario, después que la Soberana Virgen se apareció a Miguel Noguier del Torn; pero con puntos de menos y puntos de más. Como en aquellos tiempos no se conocían esas poderosas fuerzas locomotoras, que trasladan pueblos enteros de una provincia a otra provincia, de una nación a otra nación, de un mundo a otro mundo; tal vez fué así, que los valles de este contorno no se vieron pisados a un tiempo por tantos millares de plantas, cuales pisaron las riberas del río Gave y la gruta de Massabiélle; y en eso puede ser que el Santuario francés nos lleve ventaja. Las peregrinaciones de hoy día a Ntra. Señora de Lourdes, dejando aparte el sentimiento religioso de los romeros, son verdaderos viajes de recreo con todas las comodidades que los trenes proporcionan, y con la asombrosa rapidez, que casi quita las distancias: pero supongan mis lectores que las vías de comunicación estuvieran en nuestros días como estaban cuatro siglos atrás; que las carreteras y caminos públicos fueran hoy día, como eran entonces, senderos ásperos y bruscos que van a perderse entre las breñas y malezas de las selvas, cuales eran y son todavía en su mayor parte los de esta montaña; que los pere-

grinos hubieran tenido que hacer a pié sus romerías desde pueblos muy distantes ¿os parece si Ntra. Señora de Lourdes habría sido saludada tan de cerca por aquellas muchedumbres de devotos? ¿Creéis por ventura si la cueva de Massabielle habría sido pisada por tanta diversidad de gentes? No digo tanto: ¿Pensais vosotros si serían muchos los pueblos de aquel mismo departamento, que irían en procesión todos los años a visitar la dicha devota casa? Pues tales cosas como esas, ha visto y presenciado Ntra. Señora del Collell. A pesar de la distancia de los lugares, de las asperezas del camino, de las incomodidades del desierto, y demás molestias del viaje, llegó hasta a cuarenta el número de parroquias, que vinieron en procesión a visitar el Santuario de Ntra. Señora por más de trescientos años seguidos, de los cuales algunos siguen todavía en tan laudable costumbre. Eran las siguientes:

De San Esteban de Bañolas.
De los Santos Acisclo y Victoria de Bácsara.
De San Andrés del Torn.
De San Pedro de Mieras.
De San Vicente del Sallent.
De San Miguel de Campmajor.
De San Martín de Campmajor.
De San Vicente de Falgons.
De Santa María de Granollers de Rocacorba.
De San Aniol de Llémána ó Finestras.
De Santa María de Santa Pau.
De Santa María de Batet.
De San Pedro de Montagut.
De Santa María de Tortellá.
De Santa María de Argelaguer.
De San Andrés de Serifiá.
De Santa María de Porqueras.
De San Quirico de Marlant.
De San Vicente de Camós.
De Santa María de Camós.
De San Pedro de Cornellá.
De San Julián de Cors.
De San Juan de Borgofía.
De San Esteban de Sors.
De Santa María de Pujals dels Cavallers.
De Santa María de Pujals dels Pagesos.
De San Juan de Vilademuls.
De San Martín de Terradellas.
De San Marcial de Corantella.
De San Julián de Gallinés.
De Santa Leocadia de Parets.
De Santa María de Orfans.
De Santa María de Vilamarí.
De San Martín de Ollés.
De San Esteban de Vilademí.
De San Esteban de Guialbes.
De San Pedro de Ozor y Sta. Cruz de Orta, sufragánea suya, ambas del Obispado de Vich.

ASSOCIACIÓ D' ANTICS ALUMNES

EL COLLELL, CENTRE DE FORMACIÓ I EXPANDIMENT SACERDOTAL

*Ponència presentada a la III Assemblea (1924)
d'Antics Alumnes per el Rvnd. P. Jaume M.^a
Girón, C. M. F.*

MOLT ILTRE. SENYOR,
RVNDS. SRS. SACERDOTS,
BENVOLGUTS ANTICS ALUMNES:

SIGNIFICAT I ALCANS DE LES PARAULES FORMACIÓ SACERDOTAL

La paraula *formació* indica a vegades casi bé lo mateix que *criar* o *criació*; a vegades significa *educar*, desenrotllar, i en aquest sentit la pren i l'usa la Pedagogia per a expressar l'idea de adquisició de desenrotllo o perfeccionament físic i moral, més o menys acabat i complert. Hi han moltes classes o maneres de formació, com es pot veure fullejant no més la Historia de la Pedagogia. A la II Assemblea d'Antics Alumnes de aquesta santa Casa, amb competència autoritat i trassa indiscutible i envejable, l'antic alumne D. Josep Ruiz i Castellà va presentar-nos al Collell com l'ideal de la formació integral de la joventut. Acaba de delectar-nos amb el seu treball profund i ple de cristiana filosofia el Sr. Corominas, estudiant al Collell com a escola de ciutadania cristiana. Jo tinc la missió de manifestar-vos a Sta. Maria del Collell com a centre de formació i expandiment sacerdotal, però dec advertir-vos que no penso posar davant de la vostra vista una explanació cabal de tot això que entra dins de la significació de les paraules *formació sacerdotal*, doncs que la meva tasca seria massa llarga. Deixant bon xic de banda els aspectes físic i científic de la formació que a Sta. Maria del Collell reben els escullits del Senyor per al servei del altar sant, vull fer-vos esment de la seva formació pietosa i particularment mariana.

INTERVENCIÓ DE MARIA EN LA FORMACIÓ CRISTIANA

«Cultivar, exercitar, desenrotllar, enrobustir i pulir totes les facultats físiques, morals i religioses que en el noi constitueixen la naturalesa i la dignitat... Heus-aquí la obra de la Educació»,—ha dit Mons. Feliu Dupanloup—. Estic d'acord amb el gran Bisbe d'Orleans. Mes aquesta

obra, obra gran per excelència, i per quantes circumstàncies està condicionada si s'examinen els elements naturals i constitutius del educande, el bagatge de les seves idees i preocupacions, la trassa i habilitat del mestre o educador, els determinis de Déu N. S. sobre cada home, la influència de la gràcia i la cooperació a la mateixa...! Doncs que la formació cristiana és essencialment sobrenatural, puig que aspira a fer viurer al home amb vida de fe viva, mentres no descuida el perfeccionament de cap de les seves facultats naturals. Tasca de veritat difícil és la de la educació cristiana si aquesta ha d'assolir la plenitud a la qual està destinada en l'ordre de la gràcia.

Ben convençuda la Església santa d'aquesta veritat, il·luminada per l'Esperit Sant, en tots els temps, ha posat una atenció diligentíssima en procurar que els seus fills conseguissin aquesta complerta educació i perfeccionament. I un dels medis de que s'ha valgut sempre ha sigut la devoció, amor i mediació de Maria; mediació, amor i devoció que no ha sigut inventada els últims temps, com han dit alguns heretges, sinó que és tan vella com la mateixa Església santa. Ja Sant Ignaci, mr., anomena a Maria Mestra de la nostra religió; Sant Ciril Alexandrí li diu Fundadora de la Església; Sant Agustí li dóna el nom de Mestra dels pobles; Sant Bernat la saluda com a Mestra dels Evangelistes, mentres la Església mateixa la invoca amb el títol de Reina dels Apòstols i de tots els Sants. Sant Anselm, seguint a Sofrani i a Eusebi Missé sosté que era útil i necessari que Maria es quedés a la terra, després de la Ascensió de Jesucrist al Cel, precisament per a revelar i ensenyar als Apòstols molts dels misteris de Jesucrist, els quals misteris Ella els sabia no sols per simple ciència, sinó per els efectes, per la experiència.

Per això aquell gran pensador contemporani i de nostra terra el Doctor Torras i Bages afirma amb l'autoritat que té ben merescuda que «quan contemplem les més venerables esglésies antigues hi veiem sempre la maternal ombra de Maria»; tractant dels orígens del poble català al entorn de Sta. Maria de Ripoll, deixa caure dels seus llabis aquestes sentencioses paraules: «Maria dóna la vida al poble cristià»; i en la exhortació que dirigí al venerable clergat amb motiu de la canonització de Sant Josep Oriol, el mateix Sr. Bisbe escriu aquestes paraules: «Por singulares y divinas congruencias, evidentes en las almas que buscan a Dios para salvarse, la intervención de la Mujer escogida para engendrar al Verbo eterno podemos decir que existe siempre en la sobrenatural vida cristiana».

Prò, hem de notar una cosa. Aquella gran sentència del Doctor Místic Sant Joan de la Creu: «El espíritu puro no se mezcla con extrañas advertencias ni humanos respetos, sino sólo en la soledad de todas las formas criadas interiormente con sosiego sabroso se comunica con Dios», aquesta màxima, dic, no significa que la generalitat dels cristians i fins de les ànimes perfectes no necessitin o no els sigui útil una representació o imatge de Maria, com de qualsevol Sant o d'un misteri per a aixecar-se dels sentits al esperit, de lo visible a lo que no es veu, cap al Cel.

I en efecte, la Història de la devoció a la Mare de Déu ens demostra que els fidels sempre hem tingut per costum honrar, venerar i invocar a Maria sots un misteri, un fet, un títol o lloc o advocació de la Verge Santíssima. Es la Immaculada, la Visitació, l'Assumpció, o bé la Mare de Deu de Loreto, de Lourdes, de Montserrat, del Pilar i altres. Ja se la invoca com a Mare de la Gràcia, del Bon Consell, del Bon Succés, o bé, recullint tot lo que té de més encisador la Mare de Deu, la honrem en el seu Cor Immaculat.

Pels que avui ens hem ajuntat altra volta baix el mantell blanc de la Verge Apareguda i per tots els antics alumnes d'aquest casal marià, ¿serà necessari que pregunti jo ara, quina sia la advocació mariana que més dolça ressona a les nostres orelles i amb més força conmoga le fibres del nostre cor? Tots nosaltres, al reunir-nos de nou en aquesta santa Casa, hem fet palesa manifestació d'afecte i amor a Sta. Maria del Collell, i aquesta és, sens dubte, per nosaltres una de les advocacions marianes de la nostra més particular devoció.

LA FORMACIÓ SACERDOTAL DEL COLLELL ÉS VERAMENT MARIANA.

Posant-me, doncs, a estudiar i esbrinar la formació que aquesta arca santa del Collell ha donat a n'els seus seminaristes, pregunto ¿quina és la característica dominant, la marca ben ovrable, el segell visible i distintiu d'aquesta educació, formació o desenrotllo que el Collell ha imprès en el cor dels aspirants al sacerdoci? La formació literària i científica que el Collell ha donat a n'els seus alumnes seminaristes ha sigut sempre competent i perfecta. Ben clar ho proben els escriptors eclesiàstics que han sigut alumnes d'aquesta Casa: tots vosaltres els conexeu bé prou i llurs noms són citats amb respecte i veneració; ho proben també els molts seminaristes collellencs que han sigut designats per a ocupar digna i merescudament càrrecs enlairats en l'Estament clerical, i per fi demostra aquesta formació sòlida i perfecta el bon xic respectable nombre de bons i excel·lents educadors que del Collell han sortit o bé aquí han estudiat.

Prò jo, tot i reconeguent, admirant i venerant la formació científica i literària, rebuda aquí pels seminaristes, crec i m'atreveixo a proposarvos, que lo que dóna el punt i el tó distintiu a la educació levítica collellenca és la devoció i l'amor cordial i profund a la Verge Santíssima la estimació i afecte a Sta. Maria del Collell.

«La devoción es como el vestíbulo, el atrio de la magnífica vida de la piedad sobrenatural, o sea de la devoción cristiana.—escriu el Dr. Torras i Bages en la exhortació poc ha citada—, María engendró al Sumo Sacerdote del linaje humano y nos proporciona la augusta víctima para ofrecer a Dios el sacrificio cotidiano de nuestros altares. Así es que la piedad sacerdotal, cuya esencia consiste en el sacrificio de la Misa, está íntimamente unida con la devoción a María Santísima». Aixís parla

aquell sabi i sant Bisbe de Vich, i el Seminari del Collell ha cuidat, en tot temps, de fer pràctica i viva aquesta ensenyança i ha fet d'ella, per dirho aixís, com el seu escut d'armes pel qual ha volgut ésser conegut per tot arreu. ¿Serà precis que allargui més les probes recordant-vos les pràctiques diàries, mensuals i anuals i les mil i una fórmules amb les quals, en el cor del jovenet, se inocula en aquest casal marià, la devoció a la Verge Santíssima del Collell? D'aquest Seminari-Collegi jo crec que es pot dir amb veritat lo que diu Baunard del seu Collegi de Lila: «En este Colegio María está presente en todas partes rodeada de homenajes y de autoridad. Ya en el umbral aparece en su trono con la diadema en la frente, teniendo en su regazo al Niño Dios. En el centro de la casa, como corresponde a la que, después de Dios, preside todos nuestros ejercicios, tiene su capilla, como tiene también entre nosotros su Congregación, su cortejo de lo más florido de nuestros alumnos, de los que ella podría decir como Cornelia: Estas son mis galas más hermosas».

ALGUNS FRUITS DEL ARBRE MARIÀ DEL COLLELL

Com a confirmació de que la formació sacerdotal que dóna el Collell a n'els seus seminaristes és característicament mariana, retrauré la memòria d'alguns dels bons i sants sacerdots, alumnes o professors antics d'aquesta Casa. Al ensemps élls me serviràn per a exposar lleugerament la segona part de la meva ponència, que es refereix al expandiment sacerdotal del Collell. Dec, no obstant, advertir dues coses: és la primera que, per a cumplir el precepte del Llibre Sant que ens mana que no alabem a cap home avans de la seva mort, jo anomenaré dels antics alumnes solsament alguns, els que jo he sapigut o conegut i que han passat ja a millor vida. Lo segón que dec fer-vos present és que, si no he recollit més noms, no ha sigut per descuit ni mala voluntat o indiferència, sinó perquè no m'ha sigut possible recollir més notícies per manca de fonts d'ont hauria pogut copsar-les.

Entre els sacerdots seglars que han escampat arrèu per ont han passat el perfum de ses virtuts i que per algún concepte, son ben dignes de honrosa memòria, ocupa un lloc distingit Mn. Miquel Camós, primer alumne matriculat en aquest Seminari, professor del mateix més endavant i després beneficiat de la Catedral de Girona. Estava adornat de totes les virtuts i santes costums que hom espera i desitja veurer i trobar amb un sacerdot sant. D'èll pot ser podriem dir-ne lo que el P. Fàber diu del Sr. Olier: si no es sant canonitzat es dels que em sembla que tenen més semblansa amb els Sants canonitzats. Sants records va deixar-nos també Mn. Buixeda, d'Olot, guiador de la primera juventut del Excm. Sr. Bisbe actual de Barcelona, Dr. Guillamet. El Centre Catòlic d'Olot recorda a Mn. Buixeda com al seu fundador, juntament amb les obres catequístiques i culturals que el Centre realitza: obres que han sigut ben aplaudides en reunions i revistes catequístiques. Per lo molt que va tre-

ballar en aquesta Casa, per la seva devoció a la Mare de Deu del Collell, pel zel que desplegava per a estendre entre els Collegials, i més particularment entre els seminaristes, l'amor a Jesús i a Maria, es ben digne d'honorífica menció i venerable memòria Mn. Joan Roquer. Recordo que més de una vegada l'havia trobat jo, nit enllà pels corredors de aquesta Casa, resant el Rosari i no pas amb veu baixa. No puc passar tampoc sens anomenar-lo a Mn. Inocenci Font, Professor d'aquest Seminari-Collegi, ànima candorosa i enamorada de Deu, sacerdot dotat de tal tendresa de cor que be podriem dir que tenia alguna semblansa amb la del serafí d'Asís. Era gran l'influència i ascendent espiritual que exercia aquí Mn. Inocenci i de tots ben coneguda la seva fervorosa devoció a la Mare de Déu. Professors de gratíssima i respectable memòria en aquest Establiment d'ensenyança son també Mn. Isidre Ferrer, Mn. Pere Palomeras, Mn. Boada, Mn. Giralt, Mn. Carbonell, Mn. Sebastià Gironella i Mn. Tomàs Aumallé. Meritables formadors de juventut i de bons seminaristes han sigut els Srs. Rectors passats Mn. Tomàs Rovira qui tan treballava per l'engrandiment de aquesta Casa i qui portava retratada a la cara la seva bondat i virtut sacerdotal. Acabava de fer moltes visites a Sta. Maria del Collell amb motiu del jubileu de la Porciúncula quan entregà la seva ànima preciosa al Senyor. I no perquè citi a l'últim als Srs. Rectors passats vull dir que siguin inferiors en mèrits als que cito primers. Sols Déu N. S. és veritable justipreciador de les nostres obres. Jo els he citat a uns i altres tal com me'ls han dit o els he recordat, sense preferir els uns als altres ni atrevir-me (ben lluny de mi tal intenció) a fer de cada un l'elogi complet, crític i concienzós que puga mereixer-se. Conec be que no tinc capacitat per a fer tal judici ni he pogut disposar de les fonts d'informació que'm serien necessàries.

Tany's ufanosos i robustes branques del Seminari del Collell han sigut trasplantats per obra de Santa Maria a n'els jardins de les ordres religioses. Aquestos empels proben la riquesa de la vida espiritual col·lellenca i manifesten llur expandiment sacerdotal ⁽¹⁾. Les ordres de St. Benet, de PP. Predicadors, de Francescans, Caputxins, Jesuites i altres han rebut de mans de la Verge Apareguda, alumnes de aquesta Casa, amarats als peus de Sta. Maria del Collell amb aquella devoció que torna al cor del home dòcil a les influències de la gràcia, abeurats amb aquell vi de fortalesa que fa que res sembli impossible i sobre tot il·luminats amb aquella claror que devalla del Cel i que ensenya que tot lo d'ací és vanitat de vanitats menys estimar a Déu i a Ell sol servir-lo. ¡Quina joia sentiria jo ara al meu cor si pogués fer ofrena a la Santíssima Verge Maria d'un ramell dels bons exemples i virtuts que aquestos col·lellenecs hauran donat en les seves religions respectives! Dolcíssima Mare nostra, descontant als Fills del vostre I. Cor, dels altres no puc presentar-vos ni una flor. Jo sento verdadera pena, estimats antics alum-

(1) No tinc notícia d'altre expandiment sacerdotal col·lellenec verament notable fora del que li han donat els religiosos sortits de ses aules.

nes, sento casi vergonya de no poguer celebrar la memòria de tots els benemèrits religiosos collellencs. Tan de bo que si es llegeix aquesta pobre memòria meva a n'els instituts religiosos que hagin rebut algún collellenc, es sentin moguts i enviïn a la nostra Associació d'Antics Alumnes totes aquelles notícies que siguin dignes de perpètua memòria, a glòria dels respectius instituts i de Sta. Maria del Collell.

Se m'ha dit des d'aquesta santa Casa que la Congregació de Fills del I. Cor de Maria es l'ordre predilecta de la Verge del Collell, pot ser en regraciament de la visita que en vida li feu el sant fundador P. Claret. He regirat quants documents he pogut per assegurar-me de la veritat d'aquesta visita i en cap d'ells hi he trobat a Santa Maria del Collell com a terme d'excursió del V. Apòstol d'Espanya en el segle XIX. No obstant varies persones, ja de edat ben entrada en anys, filles de aquesta encontrada, m'asseguren com a cosa certa que el V. P. Claret va predicar tres dies en el Santuari del Collell i que la gent hi venien a sentir-lo a corrúa feta. Aquestes persones m'asseguren que ho han après dels mateixos oients dels sermons d'aquell gran Missionista. ¿Seria pels voltants de l'any 45 de la passada centúria en que el P. Claret va predicar a Banyolas una ruidosa missió?

Si la Congregació cordimariana és o no la predilecta de Santa Maria no sé jo dir-vos-ho. Posaré davant dels vostres ulls, alguns fets i vosaltes mateixos podreu fer acertat judici d'aquella afirmació.

Sense buscar gaire, no fent més que una grollera investigació, he trobat que son 14 per lo menys els Fills del Cor de Maria—entre vius i difunts—que han sigut alumnes del Collell. Apuntaré algunes cosetes d'alguns d'ells que han passat ja a millor vida. Me serviré de paraules i de judicis de germans meus de religió, per cert de criteris gens pròdigs en alabances i poc coneixedors de tot lo del Collell, del qual sabien o saben poca cosa més que el nom. Per tant els seus conceptes són de gran valor.

P. Francesc Claparols.—El P. Alduà, escriptor i publicista ben conegut a Chile i dins de la Congregació, fa del P. Claparols grans elogis. Entre altres coses del P. Francesc, diu que tenien més entrada al seu cor els pobres que no pas el President de la República, i hi afegeix que fins algunes vegades Déu N. S. multiplicava miraculosament els bens en les mans del P. Francesc, segons el mateix P. Alduà ha sentit a dir. El P. Genover, antic Provincial del Brasil i Argentina i bon coneixedor del cor humà, fa del P. Claparols el següent elogi: Diu: «Le conocí en Gerona estudiante, en mi pueblo Vicario, en Thuir novicio, en Chile simple Padre, Superior, Visitador y luego después simple Padre otra vez, y puedo afirmar que siempre ví en él una línea recta sin que declinase ni a la derecha ni a la izquierda. Su apostolado en Chile duró unos 50 años. Siempre fué fervoroso y muy buscado de las personas piadosas.» Aixís parla el P. Genover.

P. Pere Mulleras.—Heus-aquí al peu de la lletra lo que del P. Mulleras diu el Necrologi de la Congregació dels Fills del I. C. de Maria:

«Misionero en todos sentidos ilustre, de talento sobresaliente, excelente voz, elocuencia arrebatadora, corazón ardiente; recorrió gran parte de España en sus correrías apostólicas, conquistando innumerables almas para Jesucristo.» Ell va fundar les Cases-Missió de Alagón, Lleida i Ciutat Real. Sempre fou molt estimat dels Srs. Bisbes, de varis dels quals era confessor, entre altres del Ilm. Sr. Raucés, Prior de les Quatre Ordres Militars i Bisbe de Ciutat Real. Des de petit havia donat proves del seu amor a Maria, i a l'hora de la mort no feia més que resar parts de Rosari. Les seves últimes paraules foren els santíssims noms de Jesús, Maria i Josep.

P. Josep Sais.—El P. Sais fou organista d'aquest Santuari, i a la Congregació dels Fills del Cor de Maria gaire bé no va exercir cap més ofici que el de organista, a la casa de Vich, bona part de la seva vida. El Necrologi fa del P. Josep aquesta menció: «Organista modelo, apasionado por la Música sagrada, cuyas bellezas sentia según lo manifestaban las fervorosas lágrimas que en su ejecución derramaba.» Per a que es vegi fins ont arribava la seva virtut, citaré un fet, entre molts que podria contar-vos. A vegades el P. Sais es trobava molt malament de salut i en aquestes ocasions, si li preguntaven que tenia, ell contestava: «Estic de festa major, m'ha visitat el dolor, Déu N. S. m'estima molt.»

P. Valentí Morlà.—Des de 1901 fins a la seva mort el P. Morlà sempre va formar part del Govern Provincial de Catalunya. L'any 1904 varen donar-li el càrrec de Vice-Postulador de la Causa de Beatificació i Canonització del V. P. Claret, mostrant-se incansable per ella. Durant molt temps va ésser el director espiritual de la M. Teresa Gallifa, Fundadora del Institut religiós de les «Siervas de la Pasión». Tenia de sí mateix un concepte el més desfavorable doncs en els seus apunts espirituals es descriu a sí mateix dient: «Me persuado que en lo espiritual soy un niño huérfano, pobre, tífoso, caprichoso, voluntarioso, mal educado, desobediente, ingrato, mentecato y malicioso. ¡Ay de mi si no me hago como el Niño Jesús! No entraré en el reino de los cielos.» Ben diferent era el concepte que tenien del P. Morlà quants el coneixien i tractaven, com ho demostren els autors del Necrologi al afirmar que «fué un perfecto religioso, dado a la oración, amante del sacrificio, obediente como un niño, devoto, en fin tan observante de las Reglas que pudo llamarse la Regla viva».

P. Joaquim Juanola.—Aquest Pare tenia una rara capacitat per a aprendre llengües. A més de les llengües sàbies llatí, grec i hebreu, que sabia amb bastant perfecció, parlava el francès i l'inglès i sabia l'alemany. Gràcies als seus profunds coneixements llingüístics va poder aprendre amb facilitat i de viva veu els llenguatges dels indígenes de Guinea i Fernando Poo, i particularment l'idioma bubi va estudiar-lo tan perfectament que va poder compondre la primera gramàtica i el primer diccionari d'aquesta llengua, obres les dos que han facilitat a n'els europeus el tracte i comerç amb els negres. El P. Juanola és també au-

tor del primer mapa geogràfic complet de Fernando Poo, i ha fet en aquelles terres descobriments d'importància i estudis notables. Entre altres, a ell se deu el descobriment i anàlisis d'uns riquíssims manantials d'aigües bicarbonatades de molta estima, i el descobriment d'un llac de 1200 m. de llarg per 800 m. d'ample. Com a religiós, diu del P. Juanola el Necrologi: «Insigne Misionero de Guinea donde trabajó con gran celo por espacio de cerca de 28 años, fecundando aquellas Misiones con sus apostólicos sudores e ilustrándolas con su ciencia, que le mereció un puesto distinguido entre los miembros de la Academia de Ciencias Naturales». L'Hm. P. Coll, Bisbe de Guinea i Fernando Poo, refereix del P. Juanola que «lo que había aprendido en el Noviciado tenía como a norma de conducta; y no le viniesen con textos de Derecho en contrario, que lo consideraba *torcido*.» Com que's tracta de Fills del Cor de Maria me crec desobligat d'entretenir-me a provar la tendra devoció que tots ells professaven a la Mare de Déu, devoció que aprengueren o perfeccionaren als peus de Santa Maria del Collell.

EPÍLEC I CONCLUSIONS

Des d'ací vos convido a girar la vista enrera per a reconeixer altre volta el camí recorregut a veure si vaig ben orientat o estic amb una equivocació o enlluernament. Heu vist l'influència i intervenció de Maria en el poble cristià, en la formació cristiana. El Dr. Torras i Bages ens ha dit que la pietat sacerdotal està intimament unida amb la devoció a la Verge Santíssima. Llegint l'Hagiografia cristiana hi veiem comprovada la intervenció visible de Maria en la formació de tots els sacerdots Sants. Tot això es doctrina corrent en la vida del esperit. Jo he donat un pas més endavant al estudiar la formació sacerdotal collellenca i he afirmat que en ella la intervenció de Maria no es aquesta intervenció general que veiem en la massa sacerdotal, prescindint de casos aïllats, sinó que la influència de la Verge Sma. en la educació levítica del Collell es especialíssima, és, per dir-ho així, la diferència última, la forma específica de la formació sacerdotal collellenca. Jo soc el primer en confessar-vos que la demostració que de la meva tesis vos he donada no és apodíctica sinó que es forsa coixa i mancada de proves historials. Però el Collell té dues histories; escrita la una i viva l'altra. D'aquesta segona tots nosaltres en portem alguns fulls escrits dins del nostre cor. Són les pàgines que contenen i espliquen els dies de nostre estància a aquest Santuari. Si cada hu de vosaltres dóna un repàs a aquesta història viva, jo crec que la afirmació meva vos semblarà evident com m'ho a semblat a mí.

I per acabament pregunto ¿que significa Santa Maria del Collell per tot el clergat que aquí hem viscut i que significa pel clergat gironí més en particular? Amb poques paraules respondré lo que jo crec que cada hu de vosaltres respondria. Pels que hem estudiat en aquesta santa Casa, Santa Maria ens recorda tota una munió de gràcies i bens que no sabem ni podem explicar; bens espirituals o del ordre de la gràcia i fins

pot ser gracies poc comuns, com son, entre altres, la vocació al estat religiós; i bens sens mesura en l'ordre intel·lectual o de instrucció, i per molts fins ens recorda que aquí, baix el mantell protector de Santa Maria del Collell hi hem trobat, juntament amb els bens de la gràcia i de la intel·ligència, el nostre pa de cada dia.

Pels eclesiàstics que, investits o no del sagrat caràcter sacerdotal, han sigut destinats al Collell per a exercir-hi algún càrrec o ministeri (quants records i sentiments senten despertar-s'hi en el seu cor al venir-los-hi a la memòria el nom de Sta. Maria del Collell! Dificultats vençudes, satisfaccions sentides, l'amistat franca, senzilla i cordial aquí viscuda i cultivada, i sobre tot això, la pietat, aquesta pietat, casi tota mariana, aquí practicada i que constitueix el suc, la sanc, l'ànima de tot bon sacerdot.

¿No es avui un fet evident, de tots vosaltres conegut, que gran part, tal vegada la gran majoria, de la clerecia gironina o és collellenca, o ha viscut sots la protecció amorosa de Sta. Maria del Collell o sent pel Collell una estimació i un afecte ben notable? Es que pel clergat gironí el Seminari-Collegi del Collell és una preuada joia, una glòria ben envejable, un alberg de pau i alegria, un lloc de descans i de reconstitució per l'esprit en mig de les bregues del ministeri, un estoig que guarda els dies més falaguers de la seva vida, i és un far de esperança per la regeneració de llurs pobles mitjantsant la educació que aquí es dona a llurs juvenuts.

Per tot lo que he dit fins ara, crec que seré fidel intérpret de tots els sacerdots collellencs, seglars i regulars, i de tot el clergat gironí de una manera particular, si presento a la aprobació de aquesta III Assemblea i de la Junta Directiva de la Associació d'Antics Alumnes de Santa Maria del Collell les conclusions següents:

1.ª Que Sta. Maria del Collell siga declarada canònicament Patrona de la Clerecia gironina.

2.ª Que la Junta Directiva d'aquesta nostra estimada Associació cuidi de recullir amb la forma que cregui més convenient, resumens biografics-necrològics dels antics alumnes ja difunts, i que per les seves bones obres honren aquesta Casa i s'hagin fet dignes de perpètua memòria. Ells seran la veritable glòria i corona d'aquest nostre estimat Seminari-Collegi i un estimul per als esdevenidors.

I res més tinc de dirvos. Oferesc i encomano aquestes conclusions i pobríssim treball a la Sma. Verge Maria ja que per Ella principalment l'he escrit, i després ambdós, treball i conclusions, els deixo a la vostra acertada deliberació, estimats assembleistes, i a la deliberació i resolució de la Junta Directiva de la nostra mariana Associació per a que, pesat i examinat tot, prenguin els determinis que creguin més convenients als interessos de la Associació, a honra i glòria de Santa Maria del Collell.

HE DIT.

NOVES DELS ANTICS ALUMNES

El M. I. Dr. D. Pere Iglesias, Canonge ardiaca de la Seu gironina, ha esset nomenat Rector del Seminari Major i President de la Junta de les Conferències Eclesiàstiques de la diòcesi. Sia enhorabona pel distingit antic professor del Casal.

— Mn. Narcís Traité, antic superior del Seminari-Collegi, ha sigut nomenat coadjutor de Camprodón.

— Han rebut la Clerical Tonsura de mans del Rdm. Prelat els seminaristes Lluís Constans, antic superior, i Carles Bastons; amén dels actuals superiors Joan Rieradevall i Domènec Morató.

— En Lluís Codina i Torné, distingit antic alumne i membre de la Directiva de la Associació, celebra enguany el centenari de la seva acreditada casa industrial cerera, amb quin motiu ha obsequiat als seus amics i clients amb notables objectes d'escriptori. Ens alegrem del triomf del amic i sempre entusiasta representant del Seminari-Collegi.

— Amb gust ens havem enterat de que en Ramón Negre i Batet havia sigut nomenat membre del Comité assessor de la Junta d'Estudiants Catòlics de Catalunya.

— Segons llegim en la premsa constituí un èxit la exposició de pintures que feu durant els dies 31 Gener a 13 Febrer a les Galeries Layetanes en Frederic Masriera i Vila.

— A Cassà de la Selva, ha mort santament Mn. Joan Presas i Dausà.

— En Josep Martinolas i Sabé, acabats sos estudis, va a instal·lar una farmacia a Roses.

— També han terminat sos estudis—els de Dret—en Francesc Llach i Puig i en Joan Geli i Moragas.

— En acció de gràcies pel seu feliç retorn del Marroc el seminarista en Simón Saubi i Pujolàs feu celebrar un ofici a la Verge, al qual assistí, junt amb sa família, el dia 5 de Gener.

— En Joan Vidal, veterinari de Banyoles, acaba de publicar un estudi monogràfic titulat «L'Estany de Banyoles» del que'ns en ocuparem oportunament en la secció de *Crítica Bibliogràfica*.

— En Joaquim Dausà, radiòlec, qui té clinica establerta a Girona, acaba de instal·lar en son Gabinet un nou aparell de Raigs X de gran potència.

COM MOREN ELS FILLS DE LA VERGE DEL COLLELL

Quan a la III Assemblea d'Antics Alumnes celebrada l'any passat el benemèrit vice-president de l'Associació, en ben assenyada ponència, en feia ressaltar l'actuació del Col·lell com a escola de ciutadania cristiana, poc pensàvem els que hi assistíem i que amb tant gust l'escoltàvem

que abans de finir l'any havíem de veure confirmada la seva tesi amb la mort heròica d'un fill de Santa Maria del Collell en terres africanes.

Segurament que gairebé tots els que foren companys d'en Francesc Albert en el pensionat del Collell tenen notícia de la seva mort al Marroc; mes, pocs seran els que coneguin detalladament les circumstàncies del seu sacrifici per la Pàtria.

Per aixó havem cregut podíem en aquesta secció del BUTLLETÍ donar còpia de lo que la «Revista de Sanidad Militar» publica amb l'epígraf «Albert, el Médico legionario».

«Se reunen los médicos sin saber por qué. Todos guardan silencio, un silencio respetuoso presidido por la ausencia del compañero que acaba de ser evacuado.

»—Dios quiera que se salve—prorrumpe uno.

»Entonces, todos a la vez, se desatan en elogios, en exclamaciones que son como sollozos reprimidos. ¡Pobre Albert! Bien ganado tenía el cariño de sus compañeros, la consideración de sus Jefes, la admiración de todos. Temperamento muy inglés, corazón muy español, este legionario, este médico legionario, mereció fama de discreto por su hablar; de sagaz, por su saber; de bueno, por su sentir; de valiente, por su obrar...

»El Capitán Herrera, médico de la misma Bandera del Tercio, nos explica como hirieron al Teniente.

»Durante la retirada fué curando con esmero, con detenimiento, a todos los heridos, sin dejar uno. A cierto Capitán, además, le cedió el caballo para que se pusiera en salvo. Quedó atrás, atrás, entre las guerrillas. Halló un fusil cargado que debió pertenecer a algún herido, y entonces él se unió a los últimos guerrilleros. Era un momento difícil. El Teniente coronel Franco arengaba a su gente para ocupar una altura.

»Albert, empujando el fusil, exclamó:

»—¡Vamos nosotros!

»Y uniendo la acción a la palabra, acompañado por el grupo de «chacales»—así se nombran los de la 5.ª Bandera—se dirigió a la loma. Un balazo le destrozó la mano, tenía una hemorragia intensísima y unos dolores horribles. Le ofrecieron un caballo y le ayudaron a montar. Entonces fué cuando le hirieron en el vientre.»

¿On havia après l'Albert aquestes lliçons de heroisme que el portaren a sacrificar-se així per la Pàtria? Allà mateix on havia après els deures sagrats de la Religió, deures de Fe i Pàtria que practica fins a la última hora de la seva vida de sacrifici cristià, fins aquells moments en que amb tota serenor d'esperit confessava els seus mancaments; rebia amb sant fervor el Santíssim Viàtic, confortava el seu cor amb la Santa Unció i moria pronunciant les jaculatòries que li inspirava el Capellà de la Legió...

Així moren els fills de la Verge del Collell: estimant a Déu i sacrificant-se per la Pàtria.

LA ESGLÉSIA EN CONSTRUCCIÓ

COS DE ZELADORS

(Continuació)

D. Joan Martinolas, Rosas.	1	ptes. mensuals.
Sret. Ferràn Planas, Barcelona.	1'50	» »
D. Tomàs Formenti, Badalona.	2	» »
» Antoni Lligoña, id.	2	» »
» Narcís Ros, Armentera.	1	» »
» Pere Sala, Barcelona.	2	» »
» Rafel Matas, Vilajuiga.	1	» »
» Josep Plantés, Falgons.	1	» »
Sret. Josep Rovira, Barcelona.	1	» »
» Joan Rovira, id.	1	» »
D. Pau Galí, id..	2	» »
D. ^a Maria Forés de Galí, id.	1	» »
M. Josep Soler de Morell, Tossa.	1	» »
» Francisco Puigmal, Sant Aniol de Guja.	1	» »
» Joaquim Blanch, Blanes.. . . .	1	» »
D. Carles Coma, Sta. Eulària de Puigoriol.	1	» »

(Seguirà)

SUBSCRIPCIO GENERAL

GENER i FEBRER DE 1925

	Ptes.		Ptes.
M. Josep Campulier.	15	D. Josep Noguera.	2
Un devot.	2'50	Varis devots de Mieras.	14
D. ^a Dolors Coldecarrera.	4	Varis caçadors de Mieras.. . . .	20
D. Josep Bartrina.	10	M. Pere Ramonet.	5
» Jaume Borràs.. . . .	25	D. Pere Sala.	5
» Benet Joher.	5	D. ^a Victorina Busquet.	11
» Joan Pujolbusquets.	15	» Teresa Vila.	3
» Josep Closas (Buenos Aires).	100	M. Enric Gàbana.	5
» Lluís Seguí.	25	Un devot.	5
Un devot, per una gràcia.	25	D. ^a Josepa Gallostra de Carreras.	5

	<u>Ptes.</u>		<u>Ptes.</u>
D. ^a Carme Ventós.	88	D. Vicents Elías.	20
Un sacerdot a. a.	100	» Pere Màrtir Riera.. . . .	20
D. Pere Feliu.	10	» Joan Flori.	50
» Josep Gras.	7	» Francisco Vila.	7
» Pere Rius, per una gràcia obtinguda.. . . .	100	D. ^a Dolors Casademont.	5

Ingressat de la Associació de Zeladors

	<u>Ptes.</u>		<u>Ptes.</u>
D. Bonav. ^a Bossacoma.	6	D. ^a Adela Roura.. . . .	47'80
M. Joan Itchar.	12	D. Josep Plantés.	12
D. Martí Rodón.	12	M. Joaquim Mercader.	24
D. ^a Joaquina Carbonell.	12	» Josep Costa.	60
» Emília Santasusagna.	12	Sret. Francisco Costa.	12
D. Joan Martinolas.	3	» Josep Costa.	12
D. Joaquim Veray.	5	D. Martí Viñolas.	12
D. ^a Anna Dausà.	12	M. Jeroni Viñolas.	12
D. Josep Garcia i D. ^a Francisca Jorba de Garcia.	36'40	D. Ricard Pérez.	12
M. Josep Tarrés.	105	D. ^a Maria Comas, v. Masferrer.. . . .	12
D. Josep Tarrés.	12	» Concepció Albert.. . . .	6
M. Joaquim Bonet.	17	Sret. Josep Rovira.	1
D. Antoni Alemany.	75	» Joan Rovira.	1
M. Joaquim Alemany.	75	Un sacerdot.	5
D. Pere Coll.	60	M. Joaquim Blanch.	12
D. ^a Dolors Alemany de Coll	60	D. ^a Joaquina Batlle.	12
» Antonia Roquer.	12	» Concepció Llongarriu de Busquet.	6
Sreta. Josepa Flori.	12	M. Antoni Figueras.	24
Sret. Joaquim Garrido.	4	» Josep Jordà.	15'75
M. Josep Garrido.	1	» Enric Murtra.. . . .	25
D. ^a Dolors Estartús v. Garrido.	1	» Miquel Planella.	18
M. Pere Rabat.	50	D. Pere Barral.	12
D. ^a Celestina Negre.	12	D. ^a Rita Capó.	12
D. Jaume Corcoy.	12	D. Carles Coma.	12

NOTES:

- I. Ad més de la Benedicció apostòlica més amunt anotada, els cooperadors a la obra participaran de les gràcies següents: Cinquanta dies d'indulgència concedits per l'Ilm. Prelat de la Diòcesi, una Missa que es celebrarà cada dissapte, *Memento* dels Rvnts. Sacerdots del Collell, Comunió freqüent dels col·legials i salve quotidiana.
- II. Les almoines poden fer-se per conducte de qualsevol membre de la Junta i en els llocs següents:
 - A Girona.—Llibreries de Vda. Franquet i Successors de F. Geli.
 - A Barcelona.—D. Lluís Codina, carrer del Bisbe, 2 bis.
 - A Olot.—Llibreria de Ramon Bonet.
 - A Figueres.—Rvnt. Dr. D. Josep Jordà.
 - A Vich.—D. Marión de Rocafiguera, P. Major, 24.
 - A Banyoles.—D. Teodor Masgrau, Farmacèutic.
 - A La Bisbal.—D. Ferreol Vila, carrer Mesuras.
- III. Previ avis dels Rvnts. Sacerdots se cobrarà també dels seus respectius apoderats a Girona.

ESTAT DE CAIXA A 28 DE FEBRER DE 1925

Entrades		Sortides	
	Ptes.		Ptes.
Suma anterior.	143286'05	Suma anterior.	141674'80
Subscripció general.	708'50	Picapedrers.	1717'35
Cobrat dels zeladors.	995'95	Paletes.	542'35
Venda d'obra cuita.	253'50	Rajolers.	158'25
Caixa d'almoines.	11'35	Ferrer.	208
		Calç.	850
SUMA.	145255'35	SUMA.	144645'75

RESUM

Entrades.	145255'85	pessetes
Sortides.	144645'75	"
EN CAIXA	609'60	"

MARGINAL

«Vere non est hic aliud, nisi domus Dei, et porta caeli». Veritablement no es altra cosa aquest lloc sinó la casa del Senyor i la porta del cel. Amb més propietat encara podria dir-se: En veritat es aquesta la casa de la Mare i un cel anticipat..... ¡Qué dolça és la veu de la Mare! ¡quina sort la de viure en sa casa!.....

DEL CASAL

El dia 7 de Gener, acabades les vacances nadalenques, retornaven al Casal de Santa Maria tots els nostres escolars.

— A Girona, el dia 23 de Gener, moria santament, com sempre havia viscut, el distingit catedràtic del Institut D. Jaume Sagra i Pijoan, oncle del administrador d'aquest Col·legi-Santuari Mn. Martí Ponsatí.

També el nostre Dr. Fullà passa per la pena de la mort de la seva piadosa mare Maria Mundet, ocorreguda a Hostalrich.

Al Cel sien, i encomanem llurs ànimes a les oracions dels nostres llegidors.

— El Claustre de Catedràtics del Institut Nacional de Segona Ensenyança de Girona acaba de dirigir al Excm. Sr. President del Directori una ben raonada Exposició demanant que l'assignatura de Religió i Moral, fins a l'actualitat lliure, sia declarada obligatòria per als alumnes del Batxillerat.

Nosaltres, que donem lliçons de Religió a tots els cursos tan de Batxillerat com de Comerç—i, no cal dir, del Seminari—, trobem ben acertada aital iniciativa, i es d'esperar que serà degudament secundada pels altres Claustres de Institut i atesa per la Superioritat.

Molt bé per l'exemplar Claustre gironí.

— El dia 25 de Febrer, el Director General a Espanya de la «Obra Pontificia de Sant Pere Apòstol per al Sacerdot indígena» Rdm. Josep Gurruchaga donà en aquest Casal una de les Conferències que la Junta diocesana amb moltíssim acert ha organitzat en el nostre bisbat.

Aquesta Conferència Missional tingué lloc en el Saló d'Actes del Seminari-Collegi. Presidien l'Iltre. Sr. Rector, els delegats diocesans Dr. Casanovas i Mn. Feliu, representació de la clerecia comarcal i el Claustre del Casal.

El Dr. Casanovas, amb escaïentes paraules, feu la presentació del Conferenciant, i, acte seguit, el P. Gurruchaga amb bella dicció, paraula càlida i galanor d'estil va començar a desgranar la seva oració que captivà ja del primer moment a la gernació escolar. Davant la consideració del auditori hi passà com lluminós estel la catolicitat del Cristianisme, la importància dels treballs missionals, la conveniència de la formació de sacerdots indigenes per a les missions i l'entusiasme que tot bon cristià deu sentir per a aquest apostolat. Belles projeccions d'actuació missional illustraren la conferència, que terminà coronada pels esclatants entusiasmes de tots els oients.

Mn. Feliu recordà a n'els collegials la bella «Obra de la Santa Infància» a que tots perteneixen, i acabà, amb recança de tots, aquest tant simpàtic acte d'expansió missionera.

Ens plau agrair des del BUTLLETÍ a n'el Dr. Casanovas el que incluí al Collell en la Setmana Missionera tant bellament organitzada.

DELS CULTES

Amb el simpàtic «Aplec de Ninou» començava el culte de Santa Maria del Collell del any 1925, i amb el mateix deu començar el cronista la seva tasca. ¡I a fe, que, bella en fou la diada! Els devots de la encontrada no pararen en tot el dia de visitar a la Mare dels seus i nostres amors, i el Santuari pogué escriure en sos anals un triomf més de la pietat mariana.

A l'ofici, que fou com en les grans solemnitats, predicà el Dr. Rodón, i el chor parroquial de Mieras, alternant amb la Comunitat del Casal, cantà d'una manera encisadora la missa «A la Mare de Déu de Nùria» del mestre Romeu. A l'ofertori, ademés dels cànctics litúrgics del temps, es cantà *Entre flors* d'en Nicolau.

— El dia de la Epifania, se clogueren les solemnitats nadalenques d'aquest Santuari.

— El 24 de Gener fou de retir per als estudiants i Comunitat. El Dr. Rodón predicà sobre la fe a n'els escolars, i es cantaren les vespres de la Mare de Déu. El dia següent fou de Comunió reglamentària i, com a 25 de més, hi hagué l'ofici de consuetut a llaor de la Verge Apareguda.

— En la funció eucarística, que a la vesprada de cada primer divendres de més es celebra, cantà, en el de Febrer, la Escolania, *Caro cibus*, a dues veus, de Sancho Marraco.

— També a la funció del Roser, que es fa cada primer diumenge, deu notar-se la acertada innovació de cantar-se els goigs de la Verge segons la melodia popular recullida i transcrita pel mestre Romeu.

— La segona setmana de Febrer tingueren lloc els Exercicis Espirituals de la V. O. de Sant Francesc. Els dirigí enguany el P. Ricard d'Olot. Foren molts els fidels de la Comarca que acudiren a aprofitar-se'n. Tots els dies cantà el poble amb veritable unció els cànctics penitencials.

— Arribà el temps de Septuagèsima, el Triduu de Carnaval i la Santa Quaresma.

Durant el temps de Septuagèsima es cantà en l'assemblea litúrgica dominical la missa *Orbis factor*.

A la funció de desagравis dels dies de Carnaval la «Schola Cantorum» cantà el trissagi a tres veus mixtes de E. Serra, responnent els escolars en tó de salmeig segons el primer. Abans de la benedicció amb *Nostramo*, *O esca viatorum*, a tres veus, de Isaac, i *O sacrum convivium*, estil gregorià, del P. Otaño.

El dia litúrgic de Cendres, hi hagué la benedicció i missa del dia, amb *Attende Dómine* al ofertori i *Parce Dómine* al darrer evangeli.

— A l'hora de tancar aquesta *Crònica* tot es bellugueix per la gran festa que s'acosta: la festa major dels estudiants, Sant Tomàs d'Aquino, de quines solemnitats en son bon pressagi bells programes i fervors entusiastics.

— En el nostre Santuari s'han celebrat misses a les intencions de Lluís Torrent, Teresa Mercader, Puigmiquel, Joan Carreras, Rosa de Ballester, Sr. Negre, Dolors Casademont, Josep Estany, Teresa Gibert i Rnd. A. Arcelos.

Ademés, se n'han dit en sufragi del avi del intern Brujas, dels Rnds. Molas, Aragonés i Obrador, de Francisca Vilà, de Alfonsa Rovira, del Sret. Sales de Vilagayà, del Rnd. Joan Presas, de Engràcia Casademont, del Rnd. A. Bernis, de Fidel Mas, Anton Casellas, Tomàs Geli, R. Bertràn i Pujolàs, Maria Mundet i F. Albert.

Així mateix, a més dels oficis de fundació i dels mensualment celebrats a intenció dels zeladors, se n'han celebrat a les intencions de Pere Alsina, Josep Estany, Teresa Vilanova, Josep Sitjar, Josep Colom, Manel Colomer, Dolors Vilanova, família Saubi i família Pairó; i en sufragi dels difunts de la família del Baró de Vilagayà, de Francesc Albert i altres.

— Durant el bimestre Gener-Febrer les dades del culte són les següents:

Gener	365 misses;	9 oficis;	4180 comunions.
Febrer	391 »	12 »	4730 »

DELS DEVOTS

No ha minvat—ni pot minvar mai—l'afluència de devots al nostre Santuari durant el bimestre que ressenyem. En tot temps i seguidament la Mare de Déu del Collell té visites dels seus fills grans que saben deixar els quefers de la vida per a visitar en la Casa pairal a la Mareta dels seus amors.

— El dia 17 de Gener tingué lloc en aquest Santuari l'enllaç matrimonial d'En Joan Flori i Na Maria Llop. Benei les noces adreçant als contraients adienta plàtica el germà del nuvi Rnd. Dr. Agustí Burgaa, professor que fou d'aquest Claustre. Després del acte litúrgic, els nombrosos invitats foren obsequiats amb un esplèndit banquet en la nostra Estatgeria.

— Encara que amb visita ràpida hem tingut el gust de veure entre nosaltres als antics professors Mn. Antoni Arcelos i Mn. Enric Gabarra.

— La renombrada Impremta Elzeviriana, de Barcelona, ens ha editat uns artísticos diplomes-títols de Zeladors que dintre poc començarem a enviar a n'els que pertanyen a l'Associació de Zeladors.

◆◆ CRÍTICA BIBLIOGRÁFICA ◆◆

Llibres rebuts dels que se'n farà oportunament el judici crític:

ENCICLOPEDIA ESPASA. Tomo XXIV.

REGLA DE SANT BENET. Biblioteca Monàstica, de Montserrat.

VIDA DE SANT BENET. Ibid.

NOTES BIOGRÁFIQUES DEL VBLE. FRA JOSEP DE SANT BENET (vulgo, de les Llànties). Ibid.

L'IDEAL MONÀSTIC I LA VIDA CRISTIANA DELS PRIMERS TEMPS. Ibid.

COLECCIÓN DE CÁNTIGOS RELIGIOSOS. Gerona. Tip. La Económica. 1925.

LA ESCALA BLANCA. Meditaciones marianas, por el Rdo. P. Ramón Ribera, C. M. F. Lérida. Tipografía Mariana. 1925.

L'ESTANY DE BANYOLES. Estudi monogràfic, per Joan Vidal, veterinari. Girona. Tip. La Económica. 1925.

Enciclopedia Espasa. Tomo XXIV.

Havem rebut aquest volum de la monumental Enciclopèdia i havem pogut constatar com segueix aquesta superba producció la seva ruta triomfant d'èxit en èxit.

No'ens proposem formular judici sobre el volum citat. Havem elogiat tantes vegades des del nostre BUTLLETÍ aquesta obra, que a la vista d'aquest volum no fariem res més que repetir els elogis publicats, puig aquest en res desmereix dels volums que'l precedeixen, ans bé es nota en ell, podriem dir, un perfeccionament, en quant la obra és capaç de perfecció.

Entre les paraules que més ens han cridat l'atenció, ja sia per l'extensió que es dona al article, ja per la manera magistral que es desenrotllat, anótem: «Fletamento, Flor, Flicor, Folklore, Fontaneria, Forja, Forma, Fórmula, Foro, Fortificaci6n, F6sforo, F6sil, Francia, Freno, Frenologia, Frío, etz.»

Entre les biografies hom remarca les dedicades a Flaubert, Fleta, Fleury, Foch, Fogazzaro, Font i Sagué, Fortuny, Frances, Francisco, French, i molts altres.

En quant a la part gràfica no deixa res que desitjar: profussió de retrats de personatges, paisatges, reproduccions de quadres, i monuments, plànols i mapes, són a tot arreu on poden interessar i ilustrar al llegidor.

Una vegada més felicitem a la casa editorial per l'esforç que representa la publicació d'una obra de les dimensions de la que'ns ocupa.

Regla de Sant Benet.—*Volum I de la Biblioteca Monàstica, publicada pels Monjos de Montserrat i estampada en els tallers de la pròpia Abadia.*

Avui que'l materialisme groller està a punt d'ofegar l'espiritualitat del nostre poble; avui que les mateixes ànimes escullides temen trontolli o poc menys la seva fe davant el cataclisme que tota mena de concupiscències venen provocant; avui, l'Abadia de Montserrat ha cregut—ben encertadament—era l'hora oportuna de donar a la coneixença del poble *El Còdi del Seny Monàstic*, la Santa Regla del prudentíssim Llegendador de Monte-Cassino.

Molt bé diu en bell proemi el Rvdm. P. Abat Antoni M.ª Marcet, que la influència que aquest còdi, de simplicitat evangèlica, ha exercit durant catorze segles en la formació cristiana del món occidental ningú abastaria ponderar-la; més, aquesta influència secular de la Regla de Sant Benet no s'es pas agotada, car no és ella, la Santa Regla, més que la obra mestra del seny romà, resum discretíssim de l'esperit de Jesucrist.

Per això, també nosaltres pensem que «no serà pas sobrera per l'ànima de tants com en el món cerquen assedegats un Mestre de llur vida espiritual que els porti sense encongiments ni nimietats aixerrades a la perfecció cristiana en el grau i en el lloc al qual Déu els cridi.»

La presentació del volum, nítida i pulcra, com totes les que n'ofereix la estampa del Reial Monastir.

Colecció de càncticos religiosos *para uso de Colegios y Comunidades Religiosas.*—Gerona. Tipog. La Económica. 1925.

Gràcies a Déu ha passat aquell temps en que l'assistència dels educands als actes litúrgics i a les funcions religioses que tenien lloc en la Capella de llurs col·legis era merament passiva, al igual que ho era també la dels demás fidels. La participació activa en els actes del culte és ja sortosament un fet arreu ben ovirador, si no encara integralment en l'esperit i en la significació de la sagrada litúrgia, al menys en la interpretació del cant sagrat.

Per això les Comunitats i Col·legis que n'han conegut aquesta veritable necessitat s'han apressat a proveir a sos educands de Eucòlogis, Cantorals i altres llibres litúrgics de vera eficàcia educativa.

A aquesta mateixa finalitat va dirigit el llibre que'ns ocupa, i que ha merescut esser indulgenciat pel Ilm. Sr. Bisbe d'aquesta diòcesi. Composen aquesta col·lecció càncticos religiosos per a tota mena de funcions extra-litúrgiques, no mancant-hi—que és la part que té més importància—una bona selecció de cants litúrgics, donant-ne d'aquestos traducció castellana i a vòltes catalana.

En resum, un llibret ben recomanable per a esser posat a les mans de la joventut que es forma en la pietat i religió.

NECROLOGIA

Durant el bimestre Gener-Febrer han lliurat llur ànima a Déu els següents amics del Col·lell:

Jaume Sàgrera i Pijoà, oncle del nostre Mn. Ponsatí, a Girona.

Rvnd. P. Rafel de Gràcia, caputxi, a Manresa.

Rafel Juli i Sureda, pare del a. a. Rafel i oncle del nostre Mn. Juli, a Santa Coloma de Queralt.

Elvira Llonch i Gambús, a Sabadell.

Dolors Gallostra, àvia del a. Bonaventura Pons, a Calella de la Costa.

Mn. Joan Camps i Masmiquel, oncle del a. Joan Rius, a Arbúcies.

Josep Giralt i Portell, a Campmany.

Maria Mundet, vídua Fullà, mare del nostre Dr. Fullà, a Hostalrich.

Mn. Joan Presas i Dausà, a. a. i oncle del a. Joan, a Cassà de la Selva.

Trinitat de Fonsdeviela-Xammar de Puig Güitó, germana del a. a. Eduard, a Girona.

Francisco de Sales de Delàs de Gaumar, a Barcelona.

Carles Pi i Puigbert, a Tortellà.

Narcís Figueras i Duràn, pare del a. a. Narcís, a Girona.

Joan Banús i Cardona, a. a., a Calella de la Costa.

Joan Moret i Martí, pare del a. a. Josep, a Girona.

Martí Llauró i Budó, pare del a. a. Esteve, a Viure.

Assumpta Nogué i Buxó, germana del a. a. Manel, a Mieras.

Pilar Frigola de Tarradas, germana dels aa. aa. Miquel, Rnd. Jaume i Lluís, a Banyoles.

Francisca Pujol, vídua de Salavedra, mare dels aa. aa. R. P. Miquel del Cor de Maria i Josep, a Girona.

Maria Conill i Feixas, tia del a. a. Joan Conill, a Olot.

Joaquim Casabó i Puig de la Bellacasa, pare dels aa. aa. Antoni, Francesc X., Manel, Lluís i Joaquim, a Olot.

— R. I. P. A. —

Al donar a les respectives famílies nostre condol preguem als lectors del BUTLLETÍ que ferelxin algun sufragi a favor d'aquests difunts. Per a ells resem diàriament un Pare nostre en el Sant Rosari.